

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Biserica și școala...

V. Cricoveanu: Coroana unor străduințe creștinești.

Pr. Ion Goron: Căutarea adevărului.

L. Bologa: Cauzele necredinții.

Pr. R. S. Todea: Bicentenarul unei biserici ortodoxe din „Munții Apuseni“.

Cronică. — Comunicat oficial. — Concursuri pentru întregire de parohii.

BISERICA ȘI ȘCOALA...

Ce cuvinte armonios legate, ce lumini dintr'o flacăra, ce înrudire de sânge este între aceste două noțiuni, între aceste două cuvinte...

Cine cercetează cu grijă va afla, că școala noastră, la început a fost biserica noastră și biserica noastră, școala noastră. Altarul bisericii și amvonul ei a fost prima catedră; iar sala de învățământ a fost naia și tinda bisericii, în cari învățătorii poporului au fost preoții și „diecii“ bisericii. Numai înmulțindu-se poporul și necesitățile lui culturale, biserica i-a făcut alături clădire separată, unde a așezat-o ca pe o fică dulce a ei și a înzestrat-o cu tot ce avea mai nobil și mai scump, ca mintea și sufletul poporului să devie cât mai curat și cât mai luminat.

Biserica, ca o mamă bună, adeseori s'a lipsit pe sine de bunuri și podoabe în folosul școlii sale. Dovadă sunt mulțimea mare de edificii școlare confesionale pompoase, alături de biserici modeste de lemn.

Și oamenii zilelor noastre cât de dur și nemilos au rupt aceste legături dintre biserică și școală, au despărțit aproape total pe fică de mamă, disprețuind adevărul istoric, nesocotind rolul și efectul binefăcător, ce numai biserica poate avea în educația tineretului școlar de toate gradele.

Domnul prim-ministru și ministru al instrucțiunii, Nicolae Iorga, marele savant, marele român și creștin însă, prin un ordin dictat lui de glasul conștiinței sale, prin

care grăesc moșii și strămoșii cu cruce la căpătâiu..., a dispus, ca acum și în viitor cursurile școlare să se înceapă cu chemarea Duhului sfânt și cu un cuvânt al bisericii.

Bunul și înțeleptul nostru Arhipăstor, în a cărui suflet național și creștinesc se sbat aceleași gânduri, a înțeles prea bine acest ordin și a făcut, ca biserica strămoșească în mod demn să intre în casa ficei sale s'o binecuvinteze, să se roage cu ea și pentru ea și s'o sfătuiască în latura educativă, spre binele neamului și a țării, care azi e bântuită de nenumărate curente periculoase.

Astfel în Cluj și în toată eparhia Clujului, profesorii de religie și preoții au primit ordin, ca în ziua de 1 Sept. să facă slujbă în toate școlile de stat, ca astfel în mod normal și natural să se înceapă instrucția școlară cu binecuvântarea bisericii, cu lumina lui Hristos, care trebuie să lumineze tuturor. Aceste slujbe au înălțat în mod neașteptat solemnitatea deschiderii anului școlar, făcând pe toți să simtă fiorul credinții în Dumnezeu, care trebuie să ne stea într'ajutor la săvârșirea ori cărui lucru mare.

Dee Dumnezeu, ca acestea slujbe și predici la început de an școlar, să fie început de revenire la calea adevărată a creșterii tinerimii școlare, care este viitoarea falangă de conducători ai statului și ai națiunii.

Așa trebuie să fie: „Nihil sine Deo!“

Coroana unor străduințe creștinești.

— Sfințirea temeliei bisericii din Gălpâia. —

„Indrăzniți, Eu am biruit lumea! (Ioan, 16, 33).

În Sălajul pitoresc, comunele de dincoace de Meseș toate sunt sărace. Mai cu seamă cele cu o populație curat românească ortodoxă, se găsesc într'o mizerie mai pronunțată, cari în tot trecutul de sub era străină, au fost vitreg tratate și lipsite de orice grije și sprijin umanitar. Aceste comune, nu numai că posed un hotar neprielnic plugăritului, dar sunt lipsite și de orice alte surse de câștig. Traiul zilnic și-l duc bieții locuitori ai acestor plaiuri, — din puținul câștig neînsemnat de simplii zileri.

Așa e și comuna *Gălpâia*, care în mizerie doar că le întrece pe toate celelalte.

Dacă reprivеști în apropiatul trecut de după războiul mondial, ușor e de observat, cum se desprinde, din cronica evenimentelor locale, un șir lung de grele încercări și suferințe: Focul năprasnic din anul 1923, care a prefăcut în scrum și cenușe 30 de gospodării dimpreună cu școala satului; seceta îndelungată din 1924, care a lăsat colinele și cele două dealuri, scormonite de plugari, uscate și seci; grindina din 1925, care a nimicuit întreagă recolta atunci, când se promitea mai mult belșug; epidemia între vite, (antraxul) din anul 1926, care a cules la 40 de vite cornute din comună. Apoi alte năcazuri și dări crescânde, — toate ca o pleasnă fără capăt, au fost năpustite asupra acestui sătuleț ascuns între cele două văi ale Almașului“ și Agrișului.

Gălpâienii sunt un popor creștin și credincios, el nu-și pierde nicicând nădejdea în Dumnezeu. Popor de admirat și vrednic de viață: li arde casa și el ridică cruci în capete de sat; îl bate ghiața și el zidește școală în mijloc de sat; îi pierе vita și el se unește spre ajutor reciproc. Iar când toată lumea se căește de lipsuri și criză, acest popor sărac și aruncat pe două dealuri seci din Gălpâia își ridică, în cel mai frumos loc din comună, o biserică, care să-i fie *coroana străduințelor sale de buni creștini*: spre lauda și preamărirea Atotputernicului Dumnezeu.

Actul sfințirii temeliei acestei biserici

s'a îndeplinit în ziua de 9 August 1931, de P. On. Părintele protopop Ioil Ghiurițan din Unguraș, asistat de preoții: V. Fărcaș (Jac), I. Pop (Bălan), E. Miclea (Baica), P. Nicola (Sâmpetru), V. Pop (Rachiș), I. Câmpeanu (Vașcapău), Ieromon. Valerian Marcu (Bălan) și parohul locului Gavril Câmpean.

Sf. Liturgie s'a săvârșit în sobor, pe terenul de edificare, într'un pavilion splendid improvizat din scânduri, frunze și flori. Întreg terenul din jurul fundamentului și din fața pavilionului a fost împădurit cu tufisuri de stejar. Dela pavilion până la temelie a condus un drum de ambele părți mărginit cu crengi și așternut cu flori.

În timpul pricеsnei, părintele Petru Nicola, a rostit o prea frumoasă predică, mănecând dela Evanghelia zilei cu fiul lunatic. În cadrele acestei predici, într'un mod plăcut și atrăgător a îndemnat credincioșii din Gălpâia la continuarea operei începute pentru ducerea la bun sfârșit a edificării.

După sfințirea temeliei, P. O. Păr. Protopop în cuvinte alese arată vrednicia gălpâienilor pentru faptul laudabil, că între aceste împrejurări grele de viață, au dat ascultare îndemnurilor primite dela preotul lor, începând zidirea bisericii. Ii sfătuește ca să continue pe calea bună și demnă arătată cu atâta dragoste și nizuință de zelul lor păstor sufletesc.

După acestea preotul local Gavril Câmpeanu citește actul comemorativ, care cuprinde întreg istoricul proiectului de zidire, de adunarea fondurilor, istoricul bisericii vechii. Înșiră apoi numele contribuitorilor.

Recunoștință se cuvine, până la această dată, următorilor sprijinitori ai cauzei: 1. dlui notar cercual Cornel Georgea, fost preot și administratorul acestei parohii, pentru exoperarea terenului de edificare și manipulara fondului până la suma de 7527 lei, când s'a predat actualului preot G. Câmpeanu. 2. Dlui Dr. Leo Bohățiel inginer, senator, arhitectul eparhial, pentru donarea terenului de edificare și prețioasele d-sale îndrumări tehnice ce ni le dă în tot decursul construcției. 3. Dlui Inginer Antoniu Kolumban, dela mina de cărbuni din Lupoia, pentru prețiosul sprijin ce ni l'a dat la exploatarea pietri pentru fundament. 4. Dnei Ana Nemeș, născută Bohățiel, soție de Maior, din Gălpâia, — pentru

donarea alor 120 m³ lemne, la arsul cărămizii.

Actul comemorativ apoi a fost scris de preoți, toți oaspeții intelectuali prezenți și membrilor Consiliului parohial și Comitetului de construcție.

După cetirea actului comemorativ, preotul local, adânc emoționat, mulțumește onorațiilor preoți pentru osteneală, iar intelectualilor și poporului adunat în număr atât de frumos pentru prezență și sprijin.

După sfințire s'a mai săvârșit și sf. maslu pentru cei peste 200 bolnavi veniți din mari depărtări.

Mulțimea adunată în număr peste așteptări, a dat dovadă plăcută că sfințirea temeliei bisericii din Gălpâia a deșteptat mare interes chiar și între credincioșii creștini din cele mai îndepărtate colțuri ale județului.

Suma de 13.701 Lei, primită în favoarea bisericii, la această frumoasă și înălțătoare sărbătoare, e o dovadă destul de grăitoare pentru reușita materială, iar reușita morală a fost pe deplin asigurată atât prin serviciul în sobor și actul sfințirii săvârșite cu toată evlavie, cât și prin predicile rostite, cari au înălțat mult sufletește pe cei de față așa, că nu vor uita nici când această mare și frumoasă serbare din Gălpâia.

Mulțumind tuturor sprijinitorilor noștri cari au contribuit la suma de mai sus, — în semn de recunoștință, amintim și cu numele pe frații Ioanaș Gog și Ilie Gog al Todorichi frunțași din comună, cu câte 1000 lei, și pe Dnii Dr. Leo Bohățiel și Cornel Georgea, cu câte 500 lei.

După terminarea celor oficiale din program, onorații preoții și un număr frumos de intelectuali au luat masa comună la casa ospitală și prietenoasă a preotului Gavril Câmpeanu.

*

Această modestă și sinceră dare de seamă, fie o mică picătură de balsam a dragostei creștinești în marea adâncă a lumii de azi, bântuită de atâtea valuri grele de necredință.

Acest mănunches de date privitoare la nizuințele Gălpâienilor, să fie și un cald îndemn, pentru bunii creștini de pretutindenea, spre muncă rodnică și folositoare:

Bisericii dreptmăritoare, Neamului și scumpei noastre Țări, — având cu toții cuvintele Mântuitorului: „In lume năcazuri veți avea, dar îndrăsniți, Eu am biruit lumea“ — ca o deviză sfântă și încurajatoare.

Vilă Cricoveanul.

ÎNAINTE DE CHRISTOS

Căutarea adevărului.

„Ci ne mântuiește de cel rău“.
Tatăl nostru.

Isus Christos a zis: „Nu numai cu pâine va trăi omul...“ Aceste cuvinte ale Mântuitorului erau expresiunea gândului, care muncă sufletul oamenilor cugetători mai ales în acele vremuri, când cele trebuincioase pentru un trai sigur și comod erau asigurate cu prisosință. Averea nu e singura condițiune a fericirii noastre, ci dimpotrivă, poate fi un vecinic izvor de grije, de neliniște, mai ales atunci când nu ne înțelegem adevăratul rost al existenței noastre pe pământ.

Dar averea este, totuși, o condițiune a fericirii. Căci numai la adăpost de grija pâinei de toate zilele ne putem interesa de soarta sufletului. De aceea în viața omenească, în viața singuraticelor popoare și în viața fiecărui individ epoca utilitaristă apare ca o necesitate orânduită de prevedința divină, care cărmuește lumea aceasta spre un scop, pe care limba omenească l'a formulat în cuvintele: fericire deplină.

Fericirea popoarelor din împărățiile antice, cu toate bogățiile de cari dispuneau, nu era deplină. Cu cât erau mai bune condițiunile de trai, cu cât erau mai frumoase și mai depline cadrele, între cari se desfășură viața omenească, cu atât mai izbitor era adevărul, că aceasta existență e *de o clipă*. Intre mulții dușmani, pe cari omenească i-a învins ori i-a imblânzit în stăruința ei de a se elibera din cătușele arbitrarului, a neprevăzutului, era unul, care scăpa de armele iscusinței omenești, care s'a dovedit totdeauna mai puternic: moartea! Impotriva căldurii și a frigului, împotriva foamei, a animalelor sălbatice, împotriva dușmanilor, se puteau apăra, dar moartea nu putea fi învinsă. La gândul ei se cutremură omul bogat, îngheța răsul pe buzele celui vesel, iar' desnădejdea celor

loviți de soarte — săraci, robi — era nemărginită. Moartea era semnul de strigare, în fața căruia omul anticității se oprea desnădăjduit.

Credința în nemurirea sufletului nu lipsește din nici una dintre religiunile premergătoare creștinismului. Dar erau așa de vagi concepțiunile despre soarta sufletului după moarte, despre rolul ce-l are de îndeplinit dincolo de mormânt, încât aceasta credință în nemurirea sufletului în loc să fie o puternică mângăere pentru neajunsurile acestei vieți pământești, ea contribuia și mai mult la desnădejdea ce se încuibase între oameni.

În lumea aceasta și în lumea cealaltă sufletul nu avea un loc de odihnă. În credința celor mai multe popoare sufletul — după moartea trupului care îl sălășluia — era condamnat să se reîncarneze, după gradul de virtute de care a dat dovadă în existența pământească, într'o plantă, într'un animal, în trupul unui copil nou născut. Dar aceasta însemnă o continuare fără sfârșit a aceleiași existențe oarbe, care nu putea să găsească un rost decât în satisfacerea brutală a poftelor animalice, de pe urma căreia se alegeau cu o scârbă, cu un desgust. În credința romană și greacă sufletele după moarte erau biete umbre rătăcitoare fără țintă și fără scop în împărăția lui Hades. Evident, nici aceasta credință nu poate fi izvor de fericire și mângăere.

Tot așa de șters era rolul sufletului și în viața pământească. Omul era absorbit total în viața colectivității. Societatea, Statul era totul. Viața individuală nu avea nici o îndreptățire, fiecare om era o infimă particeală a societății din care făcea parte și interesele căreia copleșeau total orice individualitate.

Acest lucru se reoglindește mai ales în concepțiunea religioasă. Dumnezeu era Dumnezeul cetății, Dumnezeul Statului, al națiunii, al tribului. Dacă omul primitiv, putea avea un contact personal, o legătură intimă cu fetișul lui, căruia putea să-i destăinuie dorințele; — acest lucru era cu neputință pentru omul din anticitate. Dumnezeu purta de grije cetății, tribului, națiunii; omul singuratic era al acesteia și putea comunica cu Dumnezeu numai prin mijlocirea ei. Sufletul era deci în lumea aceasta și în lu-

mea cealaltă o biată umbră rătăcitoare fără țintă, fără scop. Și lucrul acesta era cu atât mai desnădăjduitor, cu cât — prin credința în nemurirea sufletului — se înfățișă fără sfârșit.

Atunci s'a formulat pe buzele și în inima omului rugăciunea: „și ne mântuește de cel rău“. Nu moartea era acest rău; nu din neîndurata ei consecvență dorea omul mântuire; ea apare doar la astințitul vieții pline de luptă și de zbcium ca o odihnă dorită și meritată. Ci cuvintele: „și ne mântuește de cel rău“ erau strigătul după ajutor al sufletului omenesc, care dorea o reintegrare în drepturile lui de a trăi. Necesitatea unei vieți sufletești, în slujba unui ideal de ordin supranatural, apare mai puternic atunci, când printr'o cultură și civilizație serioasă sunt date condițiunile prielnice pentru o astfel de viață.

Concepția utilitaristă a religiunii — dorința de a trăi bine și mulți ani pe pământ — duce la cultură și civilizație; iar acestea, la rândul lor, formează o răspântie în drumul omenimei. Pesimism negru, dorința fierbinte a morții totale deoparte, iar de cealaltă parte viață sufletească deplină în slujba și cu ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare popor, fiecare individ e obligat să apuce pe unul din aceste drumuri. Dreptul omului e numai de a alege între aceste două.

În istorie găsim pildă și pentru una și pentru alta. Budhismul este dogmatizarea pesimismului, iar dualismul persan, esteticismul și filosofia grecească încercarea eroică de a apuca pe drumul ce duce către desăvârșire, către Dumnezeu. Dar și sforțările acestora s'au sfârșit în scepticism, care nu e altceva, decât o bărbătească punere la o parte a acelor arzătoare probleme, cari deși se pun cu stăruință, capacitatea omenească nu e în stare să le deslege și în superstițioasele misterii ale cultului Dionisian și a altor religii orientale. Ceeace dovedește, că dincolo de cultură și civilizație pe drumul desăvârșirii omul nu poate merge singur, ci trebuie să aibă alături de el descoperirea divină și ajutorul supranatural.

Dacă stăruesc asupra acestor lucruri, e din motivul, că găsesc o analogie între felul cum a evoluat viața religioasă a omenimei și între evoluția vieții religioase a individu-

lui singuratic. În viața fiecărui om găsim o epocă, o parte de viață hedonistă și una utilitară. Necesitatea lor se observă din împrejurarea, că ne învață, cumcă nici un lucru din lumea aceasta nu poate satisface deplin cerințele sufletului. Iar când ne-am convins, că toate sunt deșertăciune cele o-menești, nu ne rămâne decât să ne sinucidem, ori să devenim săraci cu duhul și smeriți, gata de a primi ajutorul Aceluia, care se numește Mântuitorul lumii.

Pr. I. Goron.

Cauzele necredinții.

Primul congres internațional de psihologie religioasă, ținut în primăvara acestui an la Viena sub conducerea profesorului de teologie dela Universitatea de aci dr. K. Beth, a avut ca subiect „Cauzele psihologice ale necredinței religioase”. Faptul că un congres internațional ia ca subiect al discuțiilor sale o problemă, dovedește în deajuns importanța ei. Pe noi, sub ai căror ochi se desfășoară un proces lent de distrugere a credinții, proces care se accentuează din zi în zi, nu poate decât să ne intereseze.

Toate cercetările din cei din urmă zece ani, în această direcție, s'au mărginit mai mult la stabilirea cauzelor sociale, externe, care determină acest proces. Nimic mai adevărat că aceste cauze au un rol covârșitor în destrămarea credinței. Războiul mondial, noua organizare politică a diferitelor state, raporturile mai reci care s'au stabilit între Biserică și stat, lipsa de conștiințiozitate a factorilor clericali etc. pot fi socotite ca tot atâtea cauze în această privință. Totuș credem că adevărata cauză a necredinței trebuie căutată în însăși atitudinea credinciosului. Vom schița mai jos unele din aceste cauze asupra cărora s'a discutat mai mult.

1. Necredința provocată de factorul sexual. Cercetările freudiene au adus un material bogat de documentare. Refularca tendințelor sexuale sub o educație ascetică plină de percepțe religioase, face ca deodată cu potențarea instinctului sexual, în epoca adolescenței, să se nască o revoltă contra tuturor constrângerilor externe, care în cele din urmă sunt dărâmate de pute-

rea acestui instinct. Individul ajunge necredincios în intangibilitatea preceptelor care l-au oprit dela satisfacerea lui.

2. Instinctul expansiunii vitale și al apărării autonomiei personale. El nu este decât o formă mai largă a aceluiași instinct sexual, este tendința de afirmare proprie. Într'un mediu intelectualist, rece, puritan această expansiune este refulată. Adolescentul care tinde la o manifestare cât mai largă a vitalității sale trece la o atitudine fățișă contra cauzelor care l-au restrâns în manifestările sale. Tânărul vrea să fie independent în gândurile sale și stăpân pe acțiunile sale. Ele îl forțează să devie agresiv față de orice și oricine i-ar nega dreptul la o autonomie personală.

3. Necredința provocată de revolta morală. În general copilul și în special adolescentul este condus de o atitudine morală în toate acțiunile sale. Spiritul dreptății și al consecvenței, al autocraticei este mai dezvoltat decât în oricare epocă a vieții individuale. Educația morală bazată pe religie, în multe privințe are lacune. Ceeace îl lovește însă mai mult pe adolescent este inconsecvența morală a oamenilor recunoscuți ca religioși. Constatarea că cutare persoană care propagă percepțe religioase, le neglijează în primul rând, produce în el o aversiune față de toate persoanele religioase și prin ele față de tot ceace este religios.

(„Drumul nou“.)

L. Bologa.

⌘	CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	⌘
---	---	---

**Bicentenarul unei biserici ortodoxe
din „Munții Apuseni“.**

În ziua de 15 August a. c., în parohia din *Mogoș-Miclești*, care este situată la o depărtare de 26 km. de orașul Abrud, s'a sărbătorit 200 de ani dela ridicarea micii bisericuțe din acea parohie.

Construcția bisericii. Biserica s'a zidit la anul 1731, luna Iunie în 6 zile. Este construită din lemn de brad. Are două intrări: una ușă construită din o singură bucată de lemn de brad, după cât a fost de gros lemnul, care este sculptată și care duce în naia bărbaților. A doua ușă, construită tot din un singur lemn, dar sim-

plă, care duce în naia femeilor. Între naia bărbaților și a femeilor, este ridicat un perete din bârne de brad, care este comunicativ din o naie în alta prin o altă ușă făcută tot dintr'o bucată de lemn. Pe urmă în acest perete sunt două obloane de scândură, care în timpul când se oficiază sf. slujbe, se ridică și numai prin aceste locuri pot femeile a privi spre sf. altar și în naia bărbaților, precum și pe ușa din mijloc, care deasemenea este deschisă în timpul serviciului.

Bolta bisericii este făcută tot din trunchi de brad, lemnul cum a fost adus din pădure, a fost crepat în două și așezat deasupra, legat cu cue făcute tot din lemn. Această boltă este împodobită la mijloc de doi brazi în care s'a gravat o sculptură de o adevărată artă.

Altarul de asemenea este făcut tot din lemn de brad precum și frontarul.

Turnul bisericii, înalt și svelt, făcut din mari bârne de brad, cari nu au avut nici o legătură în fier, ci numai tot din cuie de lemn, care cuie au suportat o greutate enormă timp de 198 ani. În anul 1929 s'au înlocuit unele cuie de lemn cu de cele de fier, fiind acele cuie defecte și amenință cu surpare.

Pictura bisericii, datează din anul 1732, efeituită de un anume pictor Oprea, care și-a pus numele pe peretele din afară, unde a pictat cei doi Arhangheli Mihail și Gavril, a cărui hram este.

Este pictat întreg altarul și frontarul; pictura a fost executată cu multă măiestrie și e pronunțată. Această pictură este vrednică de admirat.

Starea actuală a bisericii. De prezent starea bisericii lasă de dorit. În anul trecut amenința chiar să cadă boltă, care după cum am spus mai sus, la construcția bisericii, această boltă este făcută din trunchi întregi de brad, iar prin acoperișul de șindile, care prin unele locuri fiind spart și ploaia pătrunzând în lemn, a început a putrezi scaunul care ține boltă. Observându-se acest lucru și ca să se evite un mare pericol, ce eventual ar fi costat viața mai multor oameni, pe lângă mari efortări, s'a legat boltă cu un nou scaun din biserică, iar cu unul din altar. Totuși însă fiind două veacuri de când este construită biserică, a slăbit mult și chiar s'a și mișcat dela în-

cheieturi, care cu timpul, dacă nu se va face o reparație generală, amenință cu surparea.

Întrucât populația din Mogoș este săracă, iar mai ales acum în criza această mare financiară, care este generală, îi este cu neputință ca să repare și să întrețină în bună stare acest local antic de închinare. Statul român ar face un mare bine dacă ar prelua asupra sa ca monument istoric această biserică, pe care să o repare cu speșele sale.

Totodată ar face un bine neprețuit de mare, dacă ar da și un ajutor bănesc acestei parohii, pentru a-și putea ridica un alt local de închinare lui Dumnezeu, care să fie mai încăpător.

Serbarea. Dimineața pe la orele 9, în ziua de 15 August c., bubuitul unei pușcături, urmată de sunetul clopotelor, vestește credincioșilor din parohie, începutul ceremoniei.

Sf. Liturghie este oficiată de preoții grupului III. religios a tractului Lupșa, având de președinte pe vrednicul preot Gheorghe Lazar din Valea-Geogelului, asistat de preoții Ioan Coc din Mogoș-Valea-Barnei, Ioachim Groza din Ponor și pr. local Romul Todea.

Au luat parte la serbare și dnii Aurel Ciura, notar cu soția, plut. Ivănoi Teodor, șeful post. de jand. cu soția, Oct. Bârlea, teolog de Blaj, precum și toți dnii învățători din comună și tot poporul.

La sfârșitul Sf. Liturghii a predicat despre însemnătatea zilei cu explicarea Sf. Evanghelii, pr. Ioachim Groza din Ponor, arătând în cuvinte simțitoare, viața petrecută pe pământ a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, îndemnând poporul a lua pildă din viața ei. Tot în legătură cu aceasta a amintit și despre trecerea armatei române, la 15 August 1916, în Ardeal pentru desrobirea lui, arătând în culori destul de viu timpul mașter care l-am petrecut înainte de desrobire, sub vechea stăpânire.

După aceasta s'a oficiat tot în biserică, slujba parastasului pentru toți ctitorii și preoții cari au slujit la sf. altar al acelei biserici, precum și pentru eroii căzuți pe câmpul de luptă. La sfârșitul acestuia s'a eșit în procesiune la Sf. Cruce, care este așezată în locul destinat pe care cu timpul se va ridica un nou locaș de închinare lui Dumnezeu. În acest loc s'a oficiat sfințirea apei și Sf. Maslu, la finea căruia preotul

local Romul Todea; a rostit o cuvântare plină de avânt și îndemnuri, pentru ridicarea unui nou „Sion“.

În cuvântarea sa preotul a amintit și despre trecutul mașter, când neamul nostru românesc era asuprit de conducătorii țării Austro-Ungare. A vorbit apoi și de o cerere a credincioșilor din această parohie, făcută în anul 1896 luna Martie, adresată împăratului Francisc Iosif I, la Viena, pentru a le da un ajutor bănesc spre a-și putea ridica o nouă biserică.

După aceea, preotul local, cetește din „Cartea de Aur“ a bisericii, ctitorii cari au donat cu sume mai mari la fondul pentru edificarea bisericii celei noi, la finea căreia preotul îndeamnă publicul la o nouă luptă, pentru ca în scurt timp să se poată ridica un nou locaș de închinare, fiind cel de acum neîncăpător și afară de aceea puțin va mai putea dură.

În acest scop preotul Romul Todea, deschide o listă de subscripție, la care se înscriu următorii: Macavei Cutean, înv. pens. și soția 2000 Lei; Pr. Romul Todea și soția 1000 Lei; câte 500 Lei: Aurel Ciura, notar, dna Cornelia Ciura soția dlui notar, Ioan Marian a Nuțului și soția, Clement Marian I. Indrei și soția, Dan Pamfil, înv. și soția, Cornel Marienescu și soția; Cotoară Ioan și soția 400 Lei; câte 300 Lei: Pr. George Lazar, Teodor Nicoară, înv., Plot. Ivănoi Teodor, șef de post și soția, Ioan Cristea I. Vas., Ioan Brad și familia, Ioan Sularea țupu și soția, Marian Simion și soția Victoria; câte 200 Lei: Pr. Ioan Coc și soția, Ulpui Ciura, fiul dlui notar, Macavei Băișan și soția, Marienescu Ioan și soția, Urs Ioan epure, Sularea Leontina, Dumitru Brad și Sofia, Teodor Urs și soția; câte 150 Lei: David Ioan I. Todor și soția, Nicolae Brad și soția, Caș Nicolae și soția; câte 100 Lei: Bârlea Stefan, înv., Sularea Vasile, Sularea Ioan, Pivoda Iulius și Vasilie Negru; câte 50 Lei: Preotul Ioachim Groza și soția, Ceteraș Alexandru, David Floare, Dochia Marian, Antonie Tuț și Ioan Mărian Mălai. Suma totală 11.350 Lei.

După ce se unge poporul cu Sf. Mir și stropit cu apă sfințită, se reîntorc dela Sf. Cruce cu toții și încunjură biserica, în cântări de laudă lui Dumnezeu și în sunetul armonios al clopotelor, cari și ele par'că

și revarsă acum sunetul cu mai mare satisfacție, ca atunci când chema credincioșii, ca să lupte sub steagul desrobiei naționale.

Pe urmă intrând în sf. biserică, după unele povește date din nou poporului de către preotul local, ceremonia se încheie cu rugăciunea împărătească Tatăl nostru, după care publicul se împarte satisfăcut pe la vetrele lor modeste.

A urmat o masă comună dată de preotul local, la care au luat parte pe lângă preoți și toți intelectualii din comună. La masă s'a toastat pentru conducătorii atât ai bisericii cât și ai țării, prin cuvântul Pr. I. Groza, Pr. I. Coc, dl notar A. Ciura, Pr. R. Todea, apoi învățătorul Teodor Nicoară din Mogoș-Mămăligani.

Pr. R. S. Todea.

CRONICĂ

Un succes strălucit al bisericii noastre din Cluj este îmbucurătorul fapt, că am primit dela on. guvern, intravilanul nr. 73 din Calea Regelui Ferdinand, vis-à-vis de „Marianum“, pentru zidirea bisericii a III-a. Casa a fost predată deja de organele în drept Eparhiei noastre. Vom da un raport amănunțit. Zidirea ei începe încă în anul acesta.

Congresul Ligii culturale. Liga Culturală își ține congresul în orașul Focșani la 13 și 14 Septembrie a. c. Se face cunoscut pe acaastă cale că participanții vor călători cu reducere de 50% pe CFR. dela orice stație din țară spre Focșani. Spre a se reține locuri de încuarteruire din timp, se va anunța Liga Culturală secția Focșani, precum și biroul comitetului central, b-dul Schitul Măgureanu Nr. 1 București. Congresul se va termina cu o excursie în regiunile Vrancei. Adeziunile se vor trimite până la 5 Septembrie a. c., spre a se remite la timpul necesar legitimațiile de călătorie pe CFR.

„Astra“ la Ighiu, în ziua de 9 August a avut o serbare culturală la care au participat peste trei mii de țărani. La serbare au participat dela centru, dl vicepreședinte Dr. Gh. Preda și secretarul Dr. H. Petrescu, ținând cuvântări pline de învățături, distri-

buindu-le și cărți de propagandă. Buna reușită a serbării se datorește comitetului local, prezidat de vrednicul nostru preot *Petru Circo*.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 5819—1931.

COMUNICAT

Se aduce la cunoștință absolvenților Academiei noastre teologice că examenul de cvalificație preotească se va ține în ziua de *22 Sept. la ora 8* dimineța în reședința noastră episcopescă.

Cluj, la 2 Septembrie 1931.

Consiliul eparhial.

CONCURS

Pentru întregirea postului de *protopop* al tractului ortodox român al *Lăpușului*, împreună cu postul de paroh al parohiei centrale Tg.-Lăpușului, prin aceasta — conform hotărârii Consiliului eparhial luată în secțiile unite la 27 August 1931 — se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Salar dela stat ca paroh și diurna protopopească.
2. Locuința în natură în casele parohiale din Tg.-Lăpușului cu supraedificate și cu grădină.
3. Sesiune parohială în estenziune de 20 jug. (10 jug. definitiv împroprietărită, 10 jug. în arândă forțată) și lemne din pădurea bisericii.
4. Alte venituri aprobate de forurile bisericesti.

Concurenții îndreptățiți, conform concludusului Congresului Naț. bisericesc nr. 111 din 1888 își vor înainta cererile de concurs, cu documentele prescrise, la Ven. Consiliu Eparhial în termenul indicat mai sus.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Dela concurenții din alte Eparhii se cere să prezinte și un act de învoire dela Chiriarchul lor, în înțelesul că, în caz de a-

legere și numire li se vor elibera literile dimisionale.

Hotărît în ședința consiliului protopopesc al tractului Lăpuș, ținută în Tg.-Lăpușului în ziua de 29 August 1931.

Președinte:
Prot. Dumitru Antal,
adm. protopopesc.

Notar:
Dr. Ioan Petruț.

Nr. 5820. „APROBAT“ (46) 1—3
Cluj, la 1 Sept. 1931. Nicolae, episcop.

Nr. 231—1931. (45) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a, *Trâmpoele*, protopopiatul Abrud, se publică prin aceasta nou concurs de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate.
3. 14 jugăre sesiune parohială, arător și fânaț.
4. Taxele stolare obișnuite.

Candidații își vor înainta actele regulamentare, în termen la acest oficiu, alăturând și aprobarea P. Sf. Sale Episcopului. Înainte de alegere se vor prezenta în parohie.

Abrud, la 25 August 1931.

În înțelegere cu Consiliul parohial.

Petru Popovici, protopop.

Nr. 651—1931. (42) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, *Muntele-Rece*, protopopiatul Cluj, cu 1612 suflete, se publică prin aceasta concurs de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“;

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate.
3. 20 jugăre sesiune parohială, fânaț.
4. 2 drepturi de pădure, 100 Lei de fum și una zi de lucru, rescumpărabilă în bani.
5. Stola fixată în ședința Cons. parohial din 27 Iulie 1930.

Candidații își vor înainta actele regulamentare, în termen, la acest oficiu, alăturând și aprobarea Prea Sf. Sale Episcopului. Înainte de alegere sunt obligați a se prezenta în biserică.

Cluj, la 18 August 1931.

Nicolae Vasii, protopop.